

חולה שאין בו סכנה Choleh she'ein bo sakkanah

1. Talmud, Shabbat 129a

שלישם אפילו אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת, אבל עושין על ידי ארמאי, כדרב עולא בריה דרב עילאי דאמר כל צרכי חולה נעשין על ידי ארמאי בשבת, וכדרב המנונא דאמר רב המנונא דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה.

Within thirty days after giving birth, even if the woman says "I need it" we do not violate Shabbat for her, but we have a non-Jew do it, as Rav Ulla son of Rav Ila'i said, "All of a patient's needs may be done via a non-Jew on Shabbat," and as Rav Hemnuna said, "That which does not involve danger, one tells a non-Jew, who does it."

2. Rabbi Shlomo ibn Aderet (Rashba, 13th-14th century Spain), commentary to Shabbat 129a

והוי יודע שלא התירו דברים הללו כלל אלא בדבר שיש ממנו חולי לכל גופו של אדם כגון חיה [כל] שלשים אי נמי בסכנת אבר אחד, וכן מכחל עינא בסוף אוכלא ופצוחי עינא שהוא נופל למשכב או חולה ומצטער ממנו, אבל חושש והוא מתחזק והולך כבריא אין מתירין לו אפילו שבות של דבריהם ואפילו על ידי גוי, ולא עוד אלא בדבר שאין בו מלאכה ולא כלום בעולם גזרו משום שחיקת סמנין

Know that they didn't permit these activities at all other than for something which causes a person's entire body to be ill, like a woman who gave birth in the past 30 days, or with danger to an *eiver*, or treating an eye with *kuchla* at the end of *uchla* [an illness] or to do *patzuchei* for an eye, where he is bedridden or ill and in pain from it. But one who feels pain but overcomes it and walks about as one who is healthy, we do not permit it for him, even with a rabbinic prohibition and even via a non-Jew. Not only that, but for something which is not a *melachah* at all, they decreed lest one grind ingredients.

3. Rabbeinu Nisim (14th century Spain), commentary to Shabbat 129a

ומסתברא דכי שרי לה נמי ע"י גוי ה"מ בחולה שהוא נופל מחמת חוליו למשכב אבל במיחוש שאדם מתחזק בו והולך כבריא לא.

And logically, when it is permitted [to perform biblical melachah] via a non-Jew, that is a patient who is bedridden due to the illness. But an ache that one overcomes, and one walks about like a healthy person, no.

4. Rabbi Yosef Karo/Rabbi Moshe Isserless (16th century Israel/Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 328:17

חולה שנפל מחמת חליו למשכב ואין בו סכנה, [הגה: או שיש לו מיחוש שמצטער וחלה ממנו כל גופו שאז אע"פ שהולך כנפל למשכב דמי]...

For one who is bedridden from illness, but not endangered [Rama: Or one who is in such pain that his whole body is ill; even if he can walk, he is like one who is bedridden]...

5. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:14

כל שברור שאין במניעת אותו דבר חשש סכנה אע"פ שמ"מ צריך הוא לו ורגילין לעשות לו אין עושין אותו בשבת אלא ע"י א"י כדין צרכי חולה שאין בו סכנה

Where it is clear that withholding treatment is not dangerous, then even though one needs it, and it is normally done, one does not do it on Shabbat other than via a non-Jew. It is like the treatment of a patient who is not dangerously ill.

6. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:57

הסברא השלישית - היינו שמותר לעשות אפילו כל השבותים ורק ע"י שינוי אם הוא חולי כל הגוף ואין בו סכנת אבר...

"The third view" – That it is even permitted to perform any rabbinically prohibited act, but only in an altered way, if someone's entire body is ill and there is no danger to an *eiver*...

7. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 328:102

ע"י ישראל מותר דוקא ע"י שינוי אך הח"א מסיק שם דאם א"א בשינוי מותר שלא בשינוי:

A Jew may do this only in an altered way. But the Chayei Adam concludes there that where one cannot do it in an altered way, he may do it normally.

8. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Lithuania), Aruch haShulchan Orach Chaim 328:19

מי שיש לו מיחוש בעלמא מיחוש בראש או במעיו או בלב וכיוצא בזה, והוא מתחזק והולך כבריא, כמו שיש חלושים מפני מיחוש שיש להם שיעול וכיוצא בזה והולכים ונוסעים ועושים כל העסקים, אין להם דין חולה כלל ואסור לעשות להם רפואה אפי' ע"י א"י גזירה משום שחיקת

סממנין. אך מי שיש לו מיחוש שע"ז נחלש כל גופו, ואף שמתחזק והולך אך הילוכו בכבידות ובחלישות, ודינו כנפל למשכב בחולה שאין בו סכנה.

One who has a mere ache of the head or intestines or heart or the like, and he galvanizes himself and walks as a healthy person – like people who are weak due to aches, who have a cough or the like, and they walk and travel and conduct their business – he is not considered “ill” at all, and one may not treat him, even via a non-Jew, due to the decree for grinding ingredients. But one who has an ache which weakens his whole body, and even though he strengthens himself and walks, his walking is heavy and weak, his law is like one who is bedridden, to be a person who is ill, and not endangered.

9. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 328:Introduction:3. מי שיש לו חום שכרגיל אין יוצאים מפתח הבית מחמת מחלה זו ואפילו לא נפל למשכב. הסובל מכאב חזק (לא באבר פנימי) עד שנחלש כל גופו. המתהלך כבריא ואפילו לא נפל למשכב, אך יפול למשכב אם לא יקבל טיפול בזמנו, כגון מי שסובל ממיגרנה.

One who has a fever which would normally keep him from leaving the house due to the illness, even if he is not bedridden. One who suffers from strong pain (and not from an internal *eiver*), to the point that his whole body is weak. One who walks as though healthy and is not even bedridden, but he will fall into bed if he does not receive treatment on time, like one who suffers from migraines.

10. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Lithuania), Aruch HaShulchan Orach Chaim 328:20. תינוק שאינו יכול עדיין לאכול ככל אנשים דינו כדין חולה שאין בו סכנה שמותר לומר לא"י לבשל בעדו כשצריך לכך ומותר להאכילו מוקצה בידים אם צריך לכך

An infant who cannot eat as normal people do has the status of an ill person who is not in danger; one may tell a non-Jew to cook for him, when needed, and one may directly feed him *muktzeh* items when needed. (Magen Avraham 328:15)

11. Tosafot (11th-13th century Western Europe), Shabbat 121a **ש"מ** והא דבעי לאיתויי התם דאין ב"ד מצווין להפרישו מדקתני "תינוק יונק והולך" וקתני "ובגדול אסור" משמע דוקא גדול אבל קטן אפי' בהגיע לחינוך שרי התם ע"כ גדול לאו דוקא בר עונשין דהא במסקנא מפרש טעמא משום דסתם תינוק מסוכן הוא אצל חלב והאי טעמא לא שייך אלא בבן שתים או שלש שנים.

They want to prove there that a *beit din* is not required to keep [a child] from sinning, since it says, “a *tinok* may nurse [from an animal],” and it says, “and an adult may not,” indicating that only an adult, but a child may even if the child has reached the age of education. But “adult” does not necessarily mean someone old enough to be punished, since in the end it explains that the reason [for leniency with a child] is because a *tinok* is assumed to be in danger regarding [lack of] milk, and that reason applies only at the age of two or three.

12. Rabbi Yitzchak Weiss (20th century England/Israel), Minchat Yitzchak 1:78. ע"ד ששאל, עד כמה שנים נחשב תינוק כחולה שאין בו סכנה, לגבי הכנת אוכלין על ידי א"י המבואר ברמ"א (או"ח סי' שכ"ח סעי' י"ז). ועלה ברעיוני ממה דאיתא במתני' דיומא (פ.ב.) "התינוקות אין מענין אותן ביום הכפורים, והרמב"ם (בפ"ב מה' שביתת עשור) כתב דקטן שהוא פחות מבן ט', אין מענין אותו ביום הכיפורים, כדי שלא יבוא לידי סכנה...

Regarding his question of how old is a *tinok* considered a *choleh she'ein bo sakkanah* regarding having a non-Jew prepare food, as per Rama Orach Chaim 328:17.

I thought, based on the mishnah on Yoma 82a, “*Tinokot* do not fast on Yom Kippur,” and Rambam wrote that a minor under the age of 9 does not fast on Yom Kippur, to avoid danger...

13. Talmud, Yoma 84b. ראה שנעלה דלת בפני תינוק שוברה ומוציאו...

One who sees that a door is locked before a *tinok* should break it and take out the *tinok*...

14. Rabbi Yaakov Emden (18th century Germany), Mor UKetziah on Magen Avraham 328:8. ונראה שנקרא תנוק לענין זה, כל שצריך לאמו, וסתמו כבר שית שיוצא בעירוב אמו. ואם יש לחוש שיבעת ויפחד, אפילו הוה גדול מזה, יש להקל בספק נפשות.

And it appears that one is called a *tinok* for this as long as he needs his mother, which may be assumed to be the age of six, when he is included in his mother's *eruv* meal. And if there is concern for terror then even if he is older there is room for leniency when in doubt about life and death.

No great danger or dysfunction

15. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (20th-21st century Israel), Nishmat Avraham Orach Chaim 328:Introduction:2
כגון מי שיש לו שיעול מטריד, נזלת חזקה, כאב ראש חזק, אך עדיין אין הוא במצב שצריך לשכב מחמת מחלתו.

Such as one who has a draining cough, a strong runny nose, a strong headache, but still doesn't need to lie down due to his illness.

16. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 6:9

דבר שאינו מלאכה ואין אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לגוי לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה.

One may tell a non-Jew to do that which is only rabbinically prohibited on Shabbat, if there is some illness, or one needs it greatly, or for a mitzvah.

17. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 328:1

מי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא, אסור לעשות לו שום רפואה, ואפי' ע"י א"י, גזירה משום שחיקת סמנים.

One who has a mere ache, who strengthens himself and walks as one who is healthy, may not have treatment even via non-Jew, lest one grind ingredients.

18. Talmud, Ketuvot 60a

...ובמקום צערא לא גזרו רבנן

And the rabbis did not create their decree for a case of pain.

19. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah Chapter 34 footnote 7

ועיין שז:ה בר' עקיבא איגר דכל שאסרוהו משום גזירה שרינן במצטער, ושמעתי מגרש"ז אויערבך שליט"א דהגזירה של שחיקת סמנים מעיקרא גזרו אותה על המצטער כדי שלא יבוא לידי עבירה...

And see 307:5 in Rabbi Akiva Eiger, that whenever they prohibited because of a decree we permit for one who is in pain. And I heard from Rabbi Shlomo Zalman Auerbach that the decree of grinding ingredients was initially issued regarding one who is in pain, to prevent sin...